

Рис. 4. Динамика лёта кленовой моли-пестрянки на СПА в РБС в 2013–2015 гг. (Тирасполь)

Таким образом, данными исследованиями подтверждено, что изучаемые виды минирующих молей в Приднестровье имеют три полных генерации (перезимовавшую и две летних).

Длительный мониторинг поможет определить типы динамики лёта изучаемых видов.

УДК 632.4:633.11

О. М. Батова, ассистент, О. В. Бондаренко, магистрант

Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва

ВПЛИВ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ НА РОЗВИТОК КОРЕНЕВИХ ГНІЛЕЙ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ

В Україні потенційні втрати врожаю зернових колосових культур від шкідливих організмів становлять близько 10 млн т або 20 % валового збору зерна. Значних збитків сільськогосподарським виробникам завдають кореневі гнилі зернових, зокрема звичайна коренева гниль озимої пшениці. Починаючи з середини 70-х років минулого століття кореневі гнилі зернових культур називають «хворобою віку». Це пов'язане з високим рівнем насиченості сівозмін зерновими культурами внаслідок концентрації та спеціалізації виробництва зерна. Вирощування зернових культур по стернових попередниках

призводить до накопичення інфекції в ґрунті та інтенсивного розвитку хвороби. Проблема корневих гнилей залишається актуальною і нині, оскільки в основних районах вирощування пшениці в Україні насиченість сівозмін зерновими культурами перевищує 50 %.

Кореневі гнилі на озимій пшениці розповсюджені в усіх регіонах вирощування. Найбільшої шкоди завдають в посушливі роки. В Україні найбільш поширені у Донецькій, Луганській, Харківській і Запорізькій областях. Уражують зернові колосові культури та дикорослі злаки.

Шкідливість кореневої гнилі виявляється в зниженні кількості та якості урожаю. Рівень шкоди визначається умовами вирощування пшениці та паразитичними властивостями патогена. Тому шкідливість хвороби варіює за роками і природно-господарськими зонами.

Дослідну роботу з вивчення корневих гнилей на озимій пшениці проводилася в 2015 р. у виробничих умовах АТОВ «Харківплемсервіс» Харківського району Харківської області. Дослідження проводили на сорті Розкішна. Попередник — чорний пар. Під культуру вносили нітроамофоску з нормою витрати 200 кг/га ($N_{60}P_{60}K_{60}$). Агротехніка загальноприйнята для зони вирощування. Для обмеження розвитку корневих гнилей перед посівом насіння протруювали Вітаваксом 200 ФФ з н.в. 2,5 л/т.

Поширеність і розвиток звичайної кореневої гнилі у фазі виходу в трубку у варіанті з внесенням мінеральних добрив були значно меншими, ніж у варіанті без внесення добрив. Поширеність хвороби у варіанті з внесенням добрив становила 19,1 %, тоді як у варіанті без внесення добрив 21,0 %. Розвиток хвороби також був менший — 5,5 % у варіанті з внесенням добрив, у варіанті без добрив він становив 6,5 %, у фазу колосіння звичайна коренева гниль була поширена на 28,2 %, а розвиток хвороби — 12,2 % у варіанті з внесенням добрив, а у варіанті без внесення добрив поширеність — 37,2 %, а розвиток — 15,7 %. На кінець вегетації озимої пшениці у фазу молочно-воскової стиглості зерна розвиток хвороби у варіанті з добривами збільшувався і становив 14,1 %, а поширеність — 40,2 %, без добрив — 19,3 %, а поширеність — 49,9 %.

Таким чином, внесення мінеральних добрив у різні фази розвитку озимої пшениці суттєво впливають на розвиток і поширеність звичайної кореневої гнилі, тобто їх застосування дає змогу знизити втрати врожаю від цієї хвороби.